

19. Козлакова Г. О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. 180 с.
20. Коляда Н., Кравченко О., «Практичний досвід формування «Soft skills» в умовах закладу вищої освіти», Актуальні питання гуманітарних наук, № 3(27), с. 137–145, 2020.
21. Коробко Ю. В., Тройніна С. О., Остапко Л. О., Годзь, Т. О. Емоційний інтелект у XXI столітті як один з найважливіших soft-skills освітнього процесу. Академічні візії. 2023. №24. С. 1–12.
22. Лободинська О. М., Гриджук О. Є. Формування соціальних навичок студентів: проблеми й перспективи. Науковий вісник НЛТУ України. Т. 30, № 3. 2020. С. 116-121. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2020/30_3/22.pdf
23. Любович А. А., Єсіна О.Г. Сучасні інформаційні технології в освіті. Інформатика та інформаційні технології. 2015. С.118-120.
24. Наволокова Н. П. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій. Харків: Вид. група «Основа», 2009. 176 с. (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
25. Наход С. А., «Значущість "Soft skills" для професійного становлення майбутніх фахівців соціономічних професій», Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи, № 63, С. 131–135, 2018.
26. Носко М. О., Гаркуша С. В., Цигура Г. О. Педагогічні технології: поняття, структура та зміст. 2020. С.3-11.
27. Носовець Н., Пискун О., Рекун О. Теоретичне дослідження поняття «self skills» учителя. Вісник № 14-15 (170-171). 2021. С. 32-36.
28. Освітньо-професійна програма «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/011_opp_ikto_mag_2024_2.pdf

29. Освітньо-професійна програма «Педагогіка вищої школи» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/011_opp_pvsh_mag_2024_2.pdf
30. Освітньо-професійна програма «Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології)» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : <https://nubip.edu.ua/node/127725>
31. Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u187/017_opp_fkis_mag_2024_2.pdf
32. Освітньо-професійна програма «Фізична культура і спорт» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти у Національному університеті біоресурсів і природокористування України. URL : https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u284/opp_bakalavr_017_fkis_2024.pdf
33. Осадчий В. В., Осадча К. П. Сучасні реалії і тенденції розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Інформаційні технології і засоби навчання, 2015, Том 48, №4. С. 47-57.
34. Основи інформаційних технологій і систем : навч. посіб. / В. А. Павлиш, Л. К. Гліненко ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Л. : Вид-во Львів. політехніки, 2013. 500 с.
35. Офіційний сайт Національного університету біоресурсів і природокористування України. URL : <https://nubip.edu.ua/>
36. Пирожок Г. Ю. Значущість soft skills для формування особистості здобувача передвищої освіти в умовах військового стану. Випуск 100. 2022. С.28- 33.

37. Попова І. О., Чаусов С. В. Сучасні детермінанти розвитку soft skills випускників-енергетиків. Тенденції та перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації : Матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (31 серпня 2023 р., університет Григорія Сковороди у Переяславі). Переяслав, 2023. Вип.96. С.38-41.
38. Савченко О. Я. Реформування шкільної освіти і реалізація її оздоровчої функції // Шлях освіти. 2002. №1. С.2-6.
39. Сергієнко Т. І. Вплив сучасної освіти на сталий розвиток суспільства. Освіта як чинник формування креативних компетентностей в умовах цифрового суспільства. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 листопада 2019 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ЗНУ, 2019. С. 150–152.
40. Сергієнко Т. І. Інформаційні технології в освіті. Українські студії в європейському контексті. № 6. 2023. С. 121-126.
41. Сизоненко Г. Концептуальні засади освітніх технологій. URL : <http://osvita.ua/school/method/technol/361/>
42. Сігаєва Л. І. Використання сучасних інформаційних технологій в освіті дорослих України. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/6810/1/>
43. Спірін О. М. Критерії і показники якості інформаційно-комунікаційних технологій навчання // Інформаційні технології і засоби навчання. 2013. №1 (33). URL : <http://lib.iitta.gov.ua/826/1/788-2634-1-PB.pdf>.
44. Сучасні інформаційні технології в науці та освіті. Конспект лекцій. Вінницький національний технічний університет. 71 с.
45. Федоренко Н., Молоціян Н. Впровадження освітніх технологій формування soft skills у студентів вищої школи. Вища освіта України. 2024. С. 104-112. URL : <https://journals.udu.kyiv.ua/index.php/vou/article/view/230/188>
46. Федоренко Н. І. Сучасні технології формування soft skills у студентів ОПП Соціальні та медіакомунікації. Київ : Україна 196819@ukr.net URL : <https://ir.kneu.edu.ua/items/54e3a106-4e54-4590-acdc-f761b1a39704>

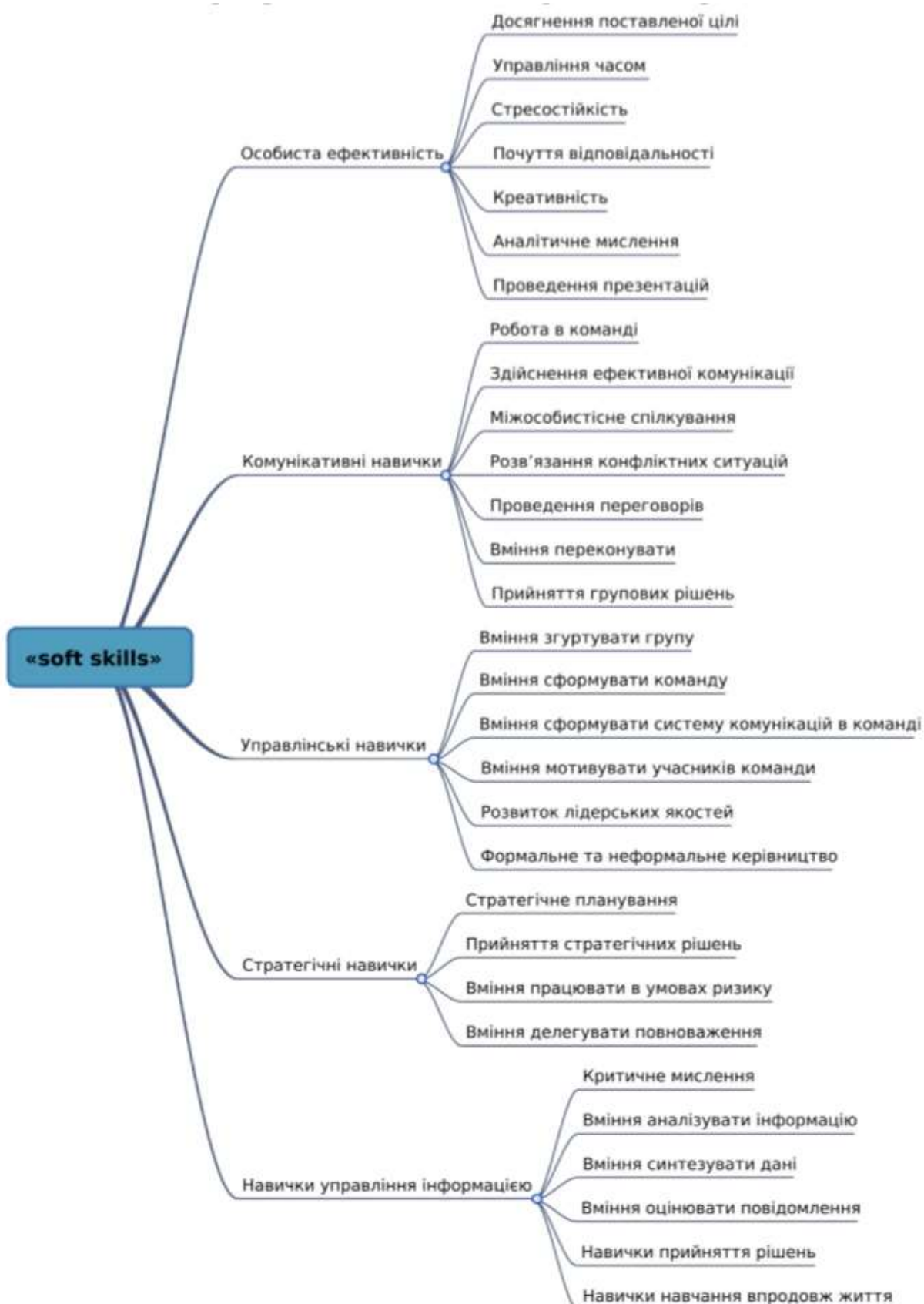
47. А., Брюховецька О. В. Визначення і зміст поняття «soft-skills» майбутніх фахівців. Вісник післядипломної освіти. Вип. 28(57). 2024. С. 136-153.
48. Шаров С. В. Розробка інформаційної системи з навчально-виробничих практик. Фізико-математична освіта. 2017. № 3. С. 194–198.
49. Declaration of Principles. Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium. <http://www.itu.int/wsis/docs/geneva/official/dop.html>.
50. M. Watts & R. K. Watts, «Developing Soft Skills in Students», The International Journal of Learning Annual Review, Vol. 15(12), p. 1–10, 2009. [Online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/290728890_Developing_Soft_Skills_in_Students Application date: March 05, 2024.
51. Semenikhina, O., Yurchenko, A., Sbruieva, A., Kuzminskyi, A., Kuchai, O., & Bida O. (2020). The open digital educational resources in IT-technologies: quantity analysis. Information Technologies and Learning Tools, 75(1), 331–348. <https://doi.org/10.33407/itlt.v75i1.3114>
52. Shchyrbul, O., Babalich, V., Mishyn, S., Novikova, V., Zinchenko, L., Haidamashko, I., & Kuchai, O. (2022). Conceptual Approaches to Training Specialists Using Multimedia Technologies. International Journal of Computer Science and Network Security, 22(9), 123-130. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.19>
53. Shetelya, N., Oseredchuk, O., Cherkasov, V., Kravchuk, O., Yarova, L., & Kuchai, O. (2023). Competency approach in preparing professionals in an innovative educational environment in higher education. Revista Conrado, 19(S3), 298-307. <https://conrado.ucf.edu.cu/index.php/conrado/article/view/3512>
54. Shuliak, A., Hedzyk, A., Tverezovska, N., Fenchak, L., Lalak, N., Ratsul, A., & Kuchai, O. (2022). Organization of Educational Space Using Cloud Computing in the Professional Training of Specialists. International Journal of Computer Science and Network Security, 22(9), 447-454. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.9.58>
55. Shunkov, V., Shevtsova, O., Koval, V., Grygorenko, T., Yefymenko, L., Smolianko, Y., Kuchai, O. (2022). Prospective Directions of Using Multimedia Technologies in the Training of Future Specialists. International Journal of Computer

Science and Network Security, 22(6), 739-746.
<https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.6.93>

56. Soft skills – невід’ємні аспекти розвитку та формування конкурентоспроможності сучасних студентів: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції (Умань, 10 травня 2024 р.) / [ред. кол. : Сафін О. Д. та ін.]. Умань, 2024. 235 с.

57. Stratan-Artyshkova, T., Kozak, Kh., Syrotina, O., Lisnevska, N., Sichkar, S., Pertsov, O., & Kuchai, O. (2022). Formation of New Approaches to the Use of Information Technology and Search For Innovative Methods of Training Specialists within the Pan-European Educational Space. International Journal of Computer Science and Network Security, 22(8), 97-104.
<https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.8.13>

Структура «soft skills» майбутніх фахівців
(О. Глазунова, Т. Волошина, В. Корольчук)

Додаток 2

Застосування методів навчання у формуванні soft skills здобувачів вищої освіти в освітньому процесі ЗВО [16]

Зміст soft skills	Методи навчання
Критичне мислення	Робота в малих групах Метод Сократа Лекція із запланованими (умисними) помилками Кейс-метод Написання статей Редагування наукових текстів Написання анотації Вебквест
Креативність	Візія майбутнього Моделювання ситуацій Творчі вправи Створення проблемних ситуацій
Здатність брати на себе відповідальність Уміння приймати рішення Лідерство Уміння вирішувати конфлікти	Рольові та ділові ігри Симуляція Дебати Дискусія Інтерактивний метод Мозковий штурм Метод проєктів Фасилітація Кейс-метод
Когнітивна гнучкість	Написання анотації Робота в малих групах Творчі вправи Евристичний метод / евристична бесіда Створення проблемних ситуацій Симуляція Рольові та ділові ігри Інтерактивний метод Мозковий штурм Метод проєктів
Організаторські вміння Командоутворення Уміння працювати в команді Ініціативність	Робота в малих групах Самостійна (індивідуальна та групова) дослідницька діяльність Творчі вправи Створення проблемних ситуацій Симуляція

	<p>Рольові та ділові ігри Дебати Дискусія Інтерактивний метод Метод проєктів Фасилітація</p>
Тайм-менеджмент	<p>Практикум Тренінг Виконання індивідуальних завдань Моделювання ситуацій Самостійна (індивідуальна та групова) дослідницька діяльність Робота в малих групах</p>
Комунікабельність/ уміння комунікувати	<p>Дебати Дискусія Інтерактивний метод Мозковий штурм Робота в малих групах Творчі вправи Кейс-метод Евристичний метод / евристична бесіда Симуляція Рольові та ділові ігри Фасилітація Практикум Тренінг Майстер-клас</p>
Адаптивність Уміння працювати в критичних умовах Стресостійкість	<p>Виконання індивідуальних завдань Самостійна (індивідуальна та групова) дослідницька діяльність Практикум Тренінг Дискусія Фасилітація Майстер-клас</p>
Самонавчання та саморозвиток Самоменеджмент	<p>Створення особистісного і професійного портфоліо Виконання індивідуальних завдань</p>
Емоційний інтелект та управління емоціями	<p>Створення ситуацій емоційно- етичних переживань Моделювання ситуацій Створення ситуації успіху Робота в малих групах Творчі вправи</p>

Додаток 3

Вправи з розвитку м'яких навичок*Лідерські навички*

Учасники працюють у 3 групах.

У кожній групі обирається один представник, який буде виконувати роль «лідера» команди.

Лідер витягує свою роль (заздалегідь підготуйте ролі для розіграшу на картках) і не каже своїй команді, що написано на картці.

Кожна команда має в своєму розпорядженні однаковий набір матеріалів: аркуші паперу (рекомендуємо використовувати непотрібний використаний папір і макулатуру)

- малярський скотч
- виноград.

Завдання полягає в тому, щоб за допомогою цих матеріалів побудувати якнайвищу вежу і розмістити виноград (або яблуко) на її вершині таким чином, щоб він не впав.

Час на виконання завдання 7 хвилин.

Лідери входять у свої ролі і відповідно керують діяльністю групи.

Коли час мине, перевірте разом, яка вежа відповідає вимогам і як виноград (яблуко) тримається на її вершині.

Поговоріть про те, чим відрізнялася робота в кожній із груп, залежно від того, яку роль взяв на себе лідер. Як учасники поставилися до того, що їхній лідер управляв ними? Що відчували лідери? Чи втілитися у певний стиль лідерства було легко чи складно? Чому?

Обговоріть відмінності в лідерських стилях – чи зустрічалися учасники з такими стилями у своєму повсякденному житті? Коли і де?

Креативність

Латеральне мислення — термін, введений Едвардом де Боно. Термін означає по-новому поглянути на ситуацію, помітити нові можливості, переформулювати проблему, дати можливість вирішити її новими методами. Латеральне мислення – це готовність позбутися шаблонності у сприйнятті та розумінні світу, вміння поглянути на проблему з різних боків. Такий підхід дозволяє свідомо шукати нові альтернативні рішення (наприклад, за допомогою креативного мислення).

Ситуативні головоломки — це загадки, розроблені таким чином, щоб спрямувати наш розум у «глухий кут», у якому немає рішення. Таким чином, легко перевірити, чи працює наш розум шаблонно. Якщо так, то ми просто не розгадаємо цієї головоломки, бо будемо спиратися на той напрямок мислення, який пропонує головоломка. Однак після ознайомлення з рішенням, ми здивуємося, що самі до цього не додумалися – адже воно таке очевидне! Намагаючись розгадати наведені тут головоломки, пам’ятаймо одну річ: рішення завжди логічне, хоча іноді трохи дивне і дещо надумане.

Спробуйте розгадати ситуативні головоломки, у яких найважливіше – це виходити за рамки шаблонів та нестандартно мислити.

Чудова гра для кількох

Кілька людей можуть грати в ситуативні головоломки. Весь інтерес полягає в тому, що загадка зачитується вголос, щоб її могли почути всі учасники. Тоді один гравець стає Маестро - а тому він повинен мовчки прочитати розгадку головоломки, дізнатися, як сталася подія, про яку всі знають. Ось тут починається найкраща частина - розслідування! Інші гравці беруть на себе роль детективів і повинні поставити маестро такі запитання, які дозволять їм зрозуміти, як сталася описана ситуація. Однак вони повинні ставити питання таким чином, щоб маестро міг відповісти лише «Так», «Ні» чи «Не важливо»!